

Demokrazia sindikaturik gabe?
DHL-Mercedeseke langileek EZETZ esan diote eskala bikoitzari

Jon Las Heras Cuenca

Industria Ekonomia saila
jon.lasheras@ehu.eus / @jonlhc

Zertaz ariko naiz?

- 1. Klase-gatazka kokatzen**
- 2. Perspektiba konparatiboa: non eta zer?**
- 3. Enpresa kultura berria sortzen**
- 4. Langile antolatuen erantzuna**
- 5. Ondorioak**

Klase-gatazka kokatzen

Non gaude?

- Kapitalisten **helburua errentagarritasuna**
- Nondik lortu? **Esplotazioan oinarria**
 1. Langileak lan-indarra saldu
 2. Lan-baldintzak ta soldata (beharrezko) kostua etekinak lortzeko
- Enpresek “**bake soziala**” **nahiago** baina...
... horrek ez du esan nahi bermatuko dutenik

• **dikalismoa** enpresen **hegemonia zalantzan** erortzeko: bai erresistentzia bai proposemenen bidez

eman ta zabal zazu

- Autogintza **balore-katearen fragmentazioak** zer eragin du **sindikalgintzan** eta honek nola erantzuten du?
- Katalunian eta EHn gertatzen dena alderatu
- Espainan **sindikalismo mota bi** daude:

kontzertaziozkoa

(interesak bateragarriak)

eta

kontra-boterezkoa

(funtsezko interesak kontraesanean)

- **Nissan Zona-Franca**: prekarietatea biderkatu
- 2002an **eskala-bikoitza** (-%25) eta 2013an (-%38,5)
- Langile berriak ez ziren sindikatueta fidatzen
 - **Sindikatu oria irabazle!!**
- Hornitzaileen langileak antolatu ez
- Lan-baldintzak eta soldatak **hondatu** nabarmenki (batzuk konbenzio zaharra, baina gehiengoa metala > 18,000€)
- arekin enpresek eskala-bikoitza eskatu (14,000€ eskatzen)

- **Mercedes-Gasteiz**: subkontratek istorio ezberdina
- 2003an Mercedesek **eskala-bikoitza** (-%15) eta 2011an (-%31)
- 2000an ELAK hornitzaileak antolatu...

... eta baldintzak asko hobetu!!

- Metala baino %40 gehio kobratu 3 urteetan
- Mercedesekoak baino 4-5,000€ gehio kobratu
- Egutegiak parekatu

PriceWaterhouseCoopers

- EAEko enpresaburuek duten erronkarik handiena “konpromisozko kultura” bat sortzea, zergatik? (PWC 2018:22)
1. Ezin dira proiektuak garatu **etorkin-konpartitua** gabe
 2. Enpresariak formula berriak ezartzerakoan **sindikatuak** aurrean

reforma laborala ez da estatuan bezain beste
implementatu

DHL-Mercedes

- Ezin baduzu indar sindikala zatitu...
 - ... irauli lan-harremanen logika osotasunean...
 - ...egin sindikatuak existituko ez balira bezala!
- Era askotako amarruak erabili izan ditu DHLk 2013tik aurrera langileen konfidantza lortzeko *(14. orria)*
- Baina sail sindikala gai izan zen langileen batasuna mantentzeko

Enpresa-komite eta sail sindikalaren garrantzia

- ELAra afiliatutako langileek ez zuten erreferenduma nahi:

“Egia da erreferenduma demokrazia-adierazpen bat dela, baina beharbada ez da hain demokratikoa, galdeketa planteatzen duena botere gehien duena bada. Gu ez gaudelako erreferendumen aurka apeta hutsez; berez, enpresari proposatuko bagenio langileek bozka dezatela *beren hitzarmenaren* eta *gure hitzarmenaren* artean, ziur nago jendeak poz-pozik bozkatuko zukeela eta beti irabaziko genukeela. Berez, ez al litzateke hori demokratikoagoa? Bakoitzak proposa dezala behar bada eta ondoren guztiok erabaki dezagula? Baina ez, enpresak geldurra zabaldu nahi duten aginte-postuetako gehienek nahi dutena da *beren hitzarmena* bozkatzea eta ez harago joatea” (ELAko

Enpresa-komite eta sail sindikalaren garrantzia

- Sophie Beroud-ek dion bezala...

“**Demokrazia erreala**ren eta **zuzen**aren arabera, kontrako interesak izan eta puntu komun batera iritsi edo adostasuna lortu nahi duten aldeek, egoera ahalik eta parekoenetik abiatu behar dute. Hau da, adostasunera ez iristeak ez lioke kalte gehiago egin behar alde bati besteari baino”.

“Enpresariak baliatu egiten du **langilearen ahultasuna hura esplotatzeko** eta merkatu-demokrazia testuinguru batean soberakina sortzeko. Horrenbestez, enpresa kapitalista **langileen partehartzea sustatzearen alde** eta demokrazia areagotzearen alde dagoela aldarrikatzen duen ideia iruzur hutsa besterik ez da”.

**Enpresa komitea eta sail sindikalak protestak antolatuz
eta DHL-k atzera egin !!**

- **Demokrazia eta partehartzea kontzeptu erlatiboak dira**
- Kapitalismoan demokrazia ezin da benetazkoa izan
- Enpresen helburua gatazka ezkutatzea, **langileriaren subjebitatea iraultzailea bereganatzea**
- Hala ere, horrek ez du ezan nahi

1. Langileri guztiak lan-balditzan berdinak, guztiak txarrera, eta hobeak ezin direla lortu
2. Borrokaren bidez antolatzeko elkartasun-forma

Eskerrik asko !

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

ELA
EUSKAL SINDIKATUA